Kutsu

HSY:n yhtymäkokous

HSY:n syysyhtymäkokous pidetään perjantaina **20.11.2026 klo 10:30 -** kokoushuoneessa Louhikko (Ilmalantori 1, Helsinki).

Helsingissä 16.10.2026

Tommi Fred
toimitusjohtaja

Jakelu

HSY:n yhtymäkokousedustajat
Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kirjaamot
HSY:n hallituksen ja tarkastuslautakunnan puheenjohtajat

Yhtymäkokous

Aika 20.11.2026 klo 10:30 -

Paikka Nh Louhikko

Asiat

Nro	Otsikko	Sivu
1	Yhtymäkokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen	3
2	Vesihuollon investointiohjelma 2027–2046 sekä verkostojen tila ja saneeraustarpeetselvitys	4
3	Jätehuollon investointiohjelma 2027–2046	10
4	HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029	16
5	HSY:n strategia 2035	22
6	Selvityksen antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomuksen johdosta	25
7	Sidonnaisuuksien ilmoittaminen	27
8	Muut asiat	28

1
Yhtymäkokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen

Yhtymäkokous 20.11.2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää

a. todeta kaupunkien valtuuttamat yhtymäkokousedustajat sekä muut kokoukseen osallistuvat ja todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi,

b. todeta perussopimuksen määräykset yhtymäkokousedustajien äänivallasta sekä laatia ja vahvistaa yhtymäkokouksen ääniluettelon,

c. valita yhden yhtymäkokousedustajista yhtymäkokouksen puheenjohtajaksi, joka kutsuu pöytäkirjanpitäjän laatimaan pöytäkirjan tästä kokouksesta, sekä

d. todeta, että kaikki valtuutetut yhtymäkokousedustajat allekirjoittavat pöytäkirjanpitäjän kanssa yhtymäkokouksessa laaditun pöytäkirjan.

Päätös

Liitteet

- Ääniluettelo 20.11.2026

2
Vesihuollon investointiohjelma 2027–2046 sekä verkostojen tila ja saneeraustarpeetselvitys

Hallitus 09.10.2026 § 120

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelijat Toimialajohtaja Mari Heinonen, talousjohtaja vs. Leena Sutela, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n vesihuollon investointiohjelma on osa vesihuollon investointien suunnittelujärjestelmää. Suunnittelujärjestelmä sisältää mm. vesihuollon kehittämissuunnitelmat, vesihuollon tarveselvityksen ja investointiohjelman.

Vesihuollon investointiohjelma sisältää suunnitellut investoinnit vuosille 2027–2046. Investointiohjelma on laadittu nyt toista kertaa 20 vuoden aikajänteelle. Investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2025–2044.

Investointiohjelman laadinnan pohjana ovat olleet mm. HSY:n strategia 2035 – luonnos, vuonna 2024 valmistuneet investointitarpeiden kartoitukset sekä erillinen vuonna 2026 valmistunut verkostojen tila ja saneeraustarpeet – selvitys, jossa on koostettu selvityksen laatimishetken käsitys HSY:n verkosto-omaisuuden nykytilasta ja siitä, miten tilan arvioidaan kehittyvän tulevaisuudessa. Investointiohjelman laatimistyö ajoittui kahden strategiakauden väliin, mutta investointiohjelma on tästä huolimatta linjassa uuden strategian kanssa. Investointiohjelman laatimisen apuna on käytetty talousmallia, jolla on tarkasteltu investointien taloudelliset edellytykset ja vaihtoehdot huomioiden esimerkiksi omavaraisuusastetta koskeva tavoite.

HSY:n hallitus käsitteli 29.05.2026 alustavaa vesihuollon investointiohjelmaa ja päätti pyytää siitä jäsenkaupungeilta lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 yhteydessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 18.09.2026.

Hallituksen pyynnöstä annetut jäsenkaupunkien lausunnot

Vesihuollon investointiohjelma ja erityisesti siinä esitetty verkostosaneerauksiin kohdistuva lisäpanostus sai kaupungeilta myönteistä palautetta ja se nähtiin tarpeellisena. Maksukorotuksien suuruus nostettiin esiin, mutta niitä pidettiin kuitenkin tarpeellisina toimintavarmuuden turvaamiseksi ja talouden tasapainottamiseksi. Kaupungit korostivat HSY:n ja kaupunkien välisen yhteistyön merkitystä, joka tulee korostumaan verkostosaneerausinvestointien määrän kasvaessa ja lisätessä siten työmaiden määrää. Joitakin kannanottoja tehtiin myös yksittäisiin suurempiin kaupunkivetoisiin investointihankkeisiin liittyen ja korostettiin tarvetta varautua niihin.

Vesihuollon investointiohjelman 2027–2046 vaikuttavuus

Investointiohjelmaraportti on rakennettu teemalähtöisesti. Yhdellä hankkeella voi olla useampi teema, joten teemojen yhteydessä raportoitujen investointimäärien yhteissumma on suurempi kuin koko investointiohjelman loppusumma. Teemat kuvaavat hankkeiden vaikuttavuutta eli sitä, millaisiin asioihin hankkeilla vahvimmin vaikutetaan. Investointiohjelman teemat on päivitetty ja niiden määrää on vähennetty edelliseen ohjelmaan nähden. Teemoja on 3 kappaletta. Investointiohjelmaraportissa teemoille on kirjattu teemakohtaiset tavoitteet, ohjelmahanketyypit eli kuvaus siitä, minkälaisia ohjelmahankkeita kuhunkin teemaan on sisällytetty, kuvattu teemaan kuuluvien investointien tarve sekä esitetty toimenpiteet ja vaikuttavuusmittarit. Teemakohtaiset investointiohjelman vaikuttavuuksien kuvaukset on esitetty alla.

<u>Toimintavarmuus</u>

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla:

- varmistetaan vesihuolto-omaisuuden kunnon ja toimintakyvyn säilyminen eli vesihuolto-omaisuuden kuntoperusteiset saneerausinvestoinnit
- parannetaan jotakin osaa talousveden tuotanto- ja/tai jakeluketjussa siten, että toiminta on aiempaa varmemmalla tasolla normaali- ja/tai häiriötilanteissa. Näihin investointeihin lukeutuvat esim. varavesijärjestelmään kohdistuvat investoinnit ja uusien runkolinjayhteyksien rakentamishankkeet
- parannetaan jätevedenpuhdistusta ja/tai viemäröintiä siten, että toiminta on aiempaa varmemmalla tasolla normaali- ja/tai häiriötilanteissa. Näihin investointeihin lukeutuvat esim. paineviemäreiden kahdennukset sekä jätevedenpuhdistamoilla esimerkiksi poikkeuksellisen virtaaman tilanteissa toimintavarmuutta parantavat investoinnit
- edistetään HSY:n vesihuoltotoiminnan sopeuttamista ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Investointeihin kuuluvat hulevesi-investoinnit sekä tulvavesistä johtuva laajentaminen ja kapasiteetin nosto
- parannetaan HSY:n henkilöstön ja muiden HSY:n tiloissa työskentelevien työturvallisuutta ja työskentelyolosuhteita. Investointeihin kuuluu mm. jätevesitunneleiden saneerauksia sekä laitosten vuosisaneeraukset
- reagoidaan toimintaympäristön muutokseen, kuten tarpeeseen kehittää fyysistä turvallisuutta

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 3 mrd. eurolla eli noin 2/3 koko ohjelmasta vaikuttaa toimintavarmuuteen.

Suurin osa toimintavarmuutta edistävistä ohjelmahankkeista on verkostojen saneeraushankkeita, joiden osuus ohjelmasta on 2,2 mrd. euroa. Investointitarpeen suuruus perustuu verkostojen tila ja saneeraustarpeet -selvityksen tuloksiin. Tällä investointisummalla pystytään saneeraamaan n. 1800 km verkostoja 20 vuoden aikana. Verkostosaneerausinvestoinnit kohdistetaan ensisijaisesti putkiin, joiden vikaantumisen todennäköisyys on korkea ja vikaantumisen seuraukset ovat merkittävimmät. Verkostosaneerauksiin kohdistettavan investointipanostuksen määrittämisen lähtökohtana on ollut pyrkimys säilyttää nykyisen tasoinen vesihuoltopalvelu. Tämä tarkoittaa mm. sitä, etteivät verkostojen kunnosta johtuvat asiakashaitat kasvaisi merkittävästi ja laajat häiriötilanteet pyritään ehkäisemään. Verkostosaneerauksilla ennustetaan saavutettavan lukuisia, toimintaan merkittävästi vaikuttavia hyötyjä: mm. huonokuntoisen verkoston määrä saadaan tasaantumaan, korkean riskin verkostojen

määrää vähennettyä, vesijohtovuotojen määrä laskemaan sekä saneerausvelan määrä hallintaan. Ilman investointiohjelman mukaisia panostuksia verkostosaneerauksiin saneerausvelan määrä 2–3 kertaistuisi 20 vuoden aikana.

Myös laitosomaisuuden ja muun vesihuolto-omaisuuden kunnosta pidetään huolta säännöllisillä saneerausinvestoinneilla. Muita teemaan kuuluvilla investoinneilla saatavia keskeisiä vaikutuksia on vedentuotannon varmistaminen ja vedenjakelun varmuuden parantaminen.

Asiakas

Teemaan on koottu investoinnit, jotka vesihuollon näkökulmasta mahdollistavat pääkaupunkiseudun väestömäärän kasvun ja alueellisen laajenemisen. Näihin investointeihin kuuluvat mm. verkostojen laajentaminen, johtosiirtohankkeet sekä talousvedenkäsittelyn ja jätevedenpuhdistuksen kapasiteetti-investoinnit. Lisäksi teeman alle kuuluu uusiin ICT toiminnallisuuksiin ja järjestelmiin investoiminen.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 1,8 mrd. eurolla eli hieman yli 1/3 koko ohjelmasta vaikuttaa suoraan asiakasteemaan eli käytännössä pääkaupunkiseudun kasvun mahdollistamiseen. Investointiohjelma mahdollistaa n. 350 000 uuden asukkaan vesihuoltopalvelut. Tämä edellyttää nykyisen verkoston laajentamista, minkä määräksi on ohjelmassa arvioitu kaikkien verkostojen (vesijohtoverkosto, jätevesiviemäriverkosto, hulevesiviemäriverkosto ja tunnelit) yhteissummaksi n. 1500 km. Lisäksi vedenpuhdistus- ja jätevedenpuhdistuslaitosten kapasiteettia tulee kasvattaa kumpaakin n. 30 % nykyisestä. Ohjelmassa on mukana myös etäluettaviin vesimittareihin siirtymisen mahdollistavat investoinnit sekä erilaisia ICT-järjestelmiin kohdistuvia investointeja, jotka mahdollistavat aiempaa paremman palvelutason ja myös HSY:n sisäisen toiminnan.

Ympäristö

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla:

- tehostetaan jätevedenkäsittelyä ja pienennetään sitä kautta Itämereen purettavan jäteveden aiheuttamaa laadullista kuormitusta. Näihin investointeihin kuuluvat mm. ravinteidenpoiston tehostaminen ja haitallisten aineiden poisto
- sekaviemäriverkostoa eriytetään jäte- ja hulevesiviemäriverkostoiksi ylivuotojen, tulvimisen ja Viikinmäen jätevedenpuhdistamon hydraulisen kuorman vähentämiseksi
- vähennetään jätevesi- ja sekaviemäriverkostossa ja jätevedenpumppaamoilla tapahtuvia viemäritulvia ja ylivuotoja esimerkiksi lisäämällä järjestelmän kapasiteettia
- osaltaan hillitään ilmastonmuutoksen etenemistä esimerkiksi vähentämällä toiminnasta aiheutuvia suoria päästöjä, kasvattamalla energiatehokkuutta ja investoimalla uusiutuviin energiaratkaisuihin

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 500 milj. eurolla eli noin 10 % koko ohjelmasta vaikuttaa ympäristöön. On tärkeää huomioida, että myös monet muiden teemojen alla olevat investoinnit vaikuttavat positiivisesti ympäristöön, mutta investoinnit eivät ole ”ympäristövetoisia”. Esimerkiksi verkostosaneerauksilla voidaan vaikuttaa toimintavarmuuden ohella positiivisesti

ympäristöön vähentämällä verkostojen vuotovesiä ja sitä kautta jätevedenpuhdistamoille päätyvän vuotoveden määrää. Tämä puolestaan vähentää jätevedenpuhdistamoiden kuormitusta ja parantaa jäteveden puhdistustulosta.

Investointiohjelman avulla jäteveden typpi- ja fosforipäästöjä saadaan vähennettyä. Typpipäästöt vähenevät lähes 10 % ja fosforipäästöt puolestaan n. 55 %. Ravinnepäästöjen vähentämisen lisäksi investointien avulla saadaan tehostettua haitta-aineiden poistoa. Vaatimus haitta-aineiden poiston tehostamiselle tulee EU:n yhdyskuntajätevesidirektiivistä. Energiatehokkuuteen panostamalla ostosähkön määrää saadaan vähennettyä arviolta 6 %. Sekaviemäriverkoston eriyttämisen myötä sekaviemäriverkoston määrää saadaan vähennettyä n. 40 % investointiohjelmakauden loppuun mennessä.

Kokonaisinvestoinnit ohjelmakaudella 2027–2046

Suunnitelmakauden kokonaisinvestoinnit, joihin rahoituksessa varaudutaan, ovat nykyrahassa 4 770 milj. euroa. Vuotuinen keskimääräinen investointitaso on n. 27,5 % suurempi kuin edellisen ohjelman (2025–2044) aikana. Edelliseen investointiohjelmaan verrattuna suurimmat lisäykset kohdistuvat verkostosaneerauksiin, joiden investointitaso tuplattiin.

Merkittävän investointitason kasvattamisen takia myös talouden tuloja joudutaan kasvattamaan. Verkostosaneeraukset ovat yleensä olleet se osa investoinneista, joista on jouduttu leikkaamaan taloudelliseen raamiin pääsemiseksi. Tällä ohjelmakierroksella tätä toimenpidettä ei tehty HSY:n strategisen ja omistajien ohjauksen perusteella. Sekä uuden strategian että omistajaohjauksen tavoitteen perusteella verkostosaneerausten määrää tulee merkittävästi kasvattaa, jotta saneerausvelan määrän kasvu saadaan hallintaan. Investointiohjelman laatimisvaiheessa joitakin hankkeita jouduttiin siirtämään myöhempään ajankohtaan, jotta erityisesti ohjelmakauden alkuvuosina voitaisiin saavuttaa taloudellinen tasapaino sekä HSY:n tavoite velkaantumisen taittamisesta. Siirrettävät investoinnit kohdistuvat pääosin jätevedenpuhdistukseen.

Vuosittaiset suunnitellut investoinnit ovat yhteensä:

Vuosi	Investointiohjelma 2027-2046 (M€)	Edellinen investointiohjelma 2025-2044 (M€)
2027	197	177
2028	200	170
2029	204	187
2030	218	208
2031	218	197
2032	210	206
2033	207	197
2034	190	197
2035	227	192
2036	256	198
2037	249	199
2038	266	184
2039	285	166
2040	262	169
2041	271	184
2042	276	189
2043	252	179

2044	249	158
2045	241	
2046	293	

Investointiohjelman toimeenpano, seuranta ja raportointi

Investointiohjelma on talous- ja toimintasuunnitelman (TTS) investointiosuuden valmistelun perusta. Hankkeiden toteuttamispäätökset tehdään tarkemman suunnittelun perusteella ja hankkeista laaditaan hankesuunnitelmat. Investoinneista tehdään erilliset hankintapäätökset. Talous- ja toimintasuunnitelman toteutumista ja siten myös investointiohjelman toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsauksin sekä sisäisellä ajantasaisella raportoinnilla.

Investointiohjelmaehdotus 2027–2046 on esitetty investointiohjelman raportissa korikohtaisesti kappaleessa 4.

Talousmalli

Vesihuollon investointiohjelman laatimisen yhteydessä on tarkasteltu pitkällä aikavälillä investointi- ja rahoitustarvetta vesihuollon talouden kestävyyden näkökulmasta. Pitkän ajan investointitarpeiden ja talouden samanaikaisella tarkastelulla on päädytty investointitasoon, jossa systemaattisin maksukorotuksin voidaan turvata vesihuoltotoiminnan palvelutaso ja kehittäminen ilman, että HSY:n taloudellinen suoriutuminen vaarantuisi.

Talousmallinnuksessa on arvioitu vesihuollon investointi- ja rahoitustarvetta sekä toiminnan volyymin kehittymistä 20 vuoden aikajänteellä 2027–2046. Mallinnuksen taloudellisena lähtökohtana on käytetty viimeisintä 2025 tilinpäätöstä. Lähtötietoina investointiohjelmassa on käytetty seuraavia parametreja: vuosi-inflaatio keskimäärin 2 %, ulkopuolisen rahoituksen korkotaso keskimäärin 3,2 %, jäsenkuntalainojen keskimääräinen korkotaso 5,3 %.

Vesihuollon maksujen osalta mallinnuksessa on käytetty seuraavia parametreja, jotka sisältävät myös inflaation:

- Käyttömaksujen osalta 2027 vuosimuutos on 5 %, vuonna 2028 4 %, vuonna 2029 3 % ja vuosien 2030–2046 osalta 2 %.
- Perusmaksujen osalta vuonna 2027 vuosimuutoksena on 8 %, vuosina 2028–2029 6 %, vuosina 2030–2042 5 % ja vuodesta 2043 alkaen 2 %.
- Liittymismaksujen osalta korotustarpeen arvioidaan olevan koko ohjelmakauden ajan vuositasolla 2–10 % kiinteistötyypistä riippuen.

Vesihuoltolain 18 § 1 mom. mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Talousmallitarkastelun perusteella edellä mainituin maksukorotuksin on mahdollista turvata toiminnan ja investointien rahoitus ja taittaa velkaantuminen strategisen tavoitteen mukaisesti.

Investointiohjelman ja talousmallin lähtökohtana on sekä käyttö- että investointimenojen kattaminen tulorahoituksella. Vesihuollon velkaantuminen saadaan talousmallin mukaan taittumaan strategian mukaisesti strategiakauden aikana ennen vuotta 2030 toiminnan ja investointien rahavirran kääntyessä positiiviseksi vuonna 2027. Vesihuollon omavaraisuusasteen ennustetaan kasvavan nykytasosta (25 % vuoden 2025

tilinpäätöksessä) tasaisesti koko investointiohjelmakauden ajan. Talousmallissa investointiohjelman 2027–2046 mukaisiin investointeihin on laskettu mukaan inflaatio.

Asukasmäärän ennustetaan kasvavan pitkällä aikavälillä MAL2023-väestöennusteen mukaisesti. Vesihuollon volyymin muutoksen, joka huomioi sekä väestönmuutoksen että vedenkulutuksen muutoksen, arvioidaan kasvavan 0,3 %/vuosi vuoteen 2028 asti, minkä jälkeen ennustetaan nollakasvua. Veden ominaiskulutuksen pienenemisen odotetaan näin ollen kompensoivan käyttäjämäärän kasvua.

Vesihuollon 20 vuoden investointiohjelman investointitaso 2027–2046 on keskimäärin n. 238,5 milj. euroa vuodessa. Yksittäisten investointien ajoitukseen sisältyy kuitenkin pitkästä 20 vuoden aikajaksosta johtuen epävarmuutta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää edelleen yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen vesihuollon investointiohjelman 2027–2046.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 20.11.2026
601/10.107.1070.10701/2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää hyväksyä vesihuollon investointiohjelman 2027–2046 liitteen mukaisesti.

Päätös

Liitteet

- Vesihuollon investointiohjelma 2027-2046
- Verkostojen tila ja saneeraustarpeet 2026

3
Jätehuollon investointiohjelma 2027–2046

Hallitus 09.10.2026 § 121

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelijat Toimialajohtaja Petri Kouvo, rakennuttamispäällikkö Juha Lipsanen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n jätehuollon investointiohjelma on osa investointien suunnittelujärjestelmää. Jätehuollon investointiohjelma sisältää jätehuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2027–2046. Investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2025–2044 ja yhtymäkokous päätti hyväksyä sen kokouksessaan 29.11.2024.

Investointiohjelman 2027–2046 laadintaa ovat ohjanneet valmisteilla oleva HSY:n strategia vuoteen 2035 sekä vuonna 2024 tehty jätehuollon investointien tarpeiden kartoitus. Tarvekartoitukseen on koostettu mm. tietoa asukasmäärien kehityksestä (MAL-aineisto), investointeihin vaikuttavasta lainsäädännöstä, jätehuollon toimipisteistä ja toiminnan edellyttämistä investointitarpeista. Tarpeita on käyty läpi ja päivitetty mm. jätemääräennusteiden osalta kevään 2026 aikana toteutetussa jätehuollon sisäisessä pitkän aikavälin kehityssuunnittelussa. Valmisteilla olevan strategian aikaulottuvuus on selvästi lyhyempi kuin nyt laadittavan investointiohjelman. Investointiohjelmaa laadittaessa on huomioitu koko investointiohjelmakaudelle nykyisen investointistrategian strategiset päämäärät.

Kustannuksia on investointiohjelmassa tarkasteltu aiempien ohjelmien tapaan investointikoreissa, joissa jätehuollon investoinnit on jaettu kolmeen pääkokonaisuuteen ja 15 koriin. Pääkokonaisuudet ovat aluepalvelulähtöiset investoinnit, käsittelypalvelulähtöiset investoinnit ja muut toimintaa mahdollistavat investoinnit. Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit on jaettu kahteen alakokonaisuuteen, jotka ovat ympäristövaikutusten hallinta sekä alueiden ja toimintojen kehittäminen. Investointiohjelman laatimisen apuna on käytetty talousmallia, jolla on tarkasteltu investointien taloudelliset edellytykset.

HSY:n hallitus käsitteli 29.05.2026 alustavaa jätehuollon investointiohjelmaa ja päätti pyytää siitä jäsenkaupungeilta lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 yhteydessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 18.09.2026.

Hallituksen pyynnöstä annetut jäsenkaupunkien lausunnot

HSY:n investointiohjelmat saivat kaupungeilta myönteistä palautetta. Kaupungit näkivät, että investointiohjelmat tukevat palvelutason turvaamista ja kasvavan seudun tarpeita. HSY:n roolia kaupunkien ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteuttajana pidetään

tärkeänä. Jätehuollon osalta korostettiin erityisesti sekajätteen vähentämisen ja kierrätyksen edistämisen tärkeyttä. Omavaraisuuden vahvistaminen ja velkaantumisen hillitseminen saavat tukea, mutta myös investointien kustannustehokkuutta korostettiin.

Jätehuollon investointiohjelman 2027–2046 vaikuttavuus

Jätehuollon investointiohjelman vaikuttavuutta on tarkasteltu teemalähtöisesti. Teemat kuvaavat sitä, millaisiin asioihin hankkeilla vaikutetaan. Investoinnit on ohjelmassa jaettu kolmen HSY-tasoisen perusteeman alle. Teemat ovat toimintavarmuus, asiakas ja ympäristö. Teemoille on tunnistettu yhtymäkohdat strategiaan ja niille on kirjattu teemakohtaiset tavoitteet, kuvattu keskeiset suunnitelmakauden hanketyypit ja teemaan kuuluvien investointien tarve sekä esitetty suoritteet ja koostettu vaikuttavuusmittarit.

Teemakohtaiset investointiohjelman toimenpiteet ja vaikuttavuudet on esitetty alla.

Toimintavarmuus

Teemaan kuuluvat investoinnit, joilla varmistetaan turvallinen ja häiriötön jätehuolto sekä jätehuollon laadukas omaisuudenhallinta. Teeman aihepiiriin sisältyvät erityyppiset jätteen käsittelylaitosten, kiinteistöjen, kenttä- ja piha-alueiden kunnostukset ja saneeraukset sekä käsittelykapasiteetin varmistaminen uudisinvestoinneilla. Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 191 milj. eurolla.

Mittavimmat investointitarpeet kohdistuvat suunnitelmakaudella biojätteen käsittelyyn ja hyödyntämiseen sekä käsittelypalveluiden infran kehittämiseen ja ylläpitoon Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen ja Seutulan alueella.

Suunnitelmakauden alussa tehdään mädätteen maatalouskäytön mahdollistavan prosessiin tehostamistoimia rakentamalla kolmas hygienisointireaktori ja mädätelaitoksen poistoilman käsittely sekä saneerataan kompostointilaitoksen tunneleita, jotka ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Myöhemmin on suunniteltu toteuttavaksi tarvittavat investoinnit käsittelykapasiteetin ja toimintavarmuuden varmistamiseksi biojätemäärien kasvaessa.

Suunnitelmakaudella toteutetaan Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen infran kehittämisen ja ylläpidon sekä käsittelypalveluiden koneiden, laitteiden ja järjestelmien edellyttämät vuosittaiset investoinnit. Nämä investoinnit kohdistuvat lähinnä käsittelykenttiin, oleviin rakennuksiin, verkostoinfraan, automaatiojärjestelmiin ja tarvittavaan konekalustoon. Investointiohjelmassa on myös varauduttu Seutulan alueen kehittämiseen kiertotalouden tarpeisiin. HSY omistaa Seutulassa laajan kiinteistön, joka sijoittuu sekä Vantaan että Tuusulan alueelle.

Teemaa tukevat ICT-investoinnit kohdistuvat mm. jätteenkuljetuksen logistiikkajärjestelmiin, tekoälyn ja robotiikan hyödyntämiseen sekä kulunhallintaan. Näillä järjestelmäinvestoineilla varmistetaan mm. jätteiden kuljetuksen ja käsittelyn toimintavarmuus.

Jätehuollon maanhankintoihin on varauduttu suunnitelmakaudella lähinnä uusien Sortti-asemien tonttien osalta, joista ensivaiheen tarve kohdistuu Vantaan uuden Sortti-aseman tontin hankintaan. Lisäksi on varauduttu tarvittaessa hankkimaan Ämmässuon ympäristöstä suojaviheralueita sekä jätteen käsittelyyn soveltuvaa maa-aluetta.

Jätteen laitosmaiseen käsittelyyn ei investointiohjelmassa ole investointien osalta varauduttu, vaikka jätehuollossa on tunnistettu tarve laitosmaiselle käsittelylle ohjelmakaudella. Käsittely hankitaan ensisijaisesti palveluna ja huomioidaan esim. seuraavan jätteen energiahyödyntämisen kilpailutuksen yhteydessä.

Asiakas

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla varmistetaan kaikille alueen asukkaille tasapuoliset jätehuollon palvelut huomioiden toimintaympäristön muutokset ja vaatimusten kiristyminen. Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 69 milj. eurolla.

HSY selvittää mahdollisuutta rakentaa seuraavat uudet Sortti-asemat Espoon Laajalahteen ja Vantaan Varistoon ohjelmakauden alkupuoliskolla. Lisäksi investointiohjelmassa on varauduttu kolmanteen uuteen Sortti-asemaan ohjelmakauden lopussa sekä yhden Sortti-pienaseman rakentamiseen. Riittävä Sortti-asemien määrä edistää jätteiden kierrätystä ja asiakastyytyväisyyttä. Sortti-asemat vähentävät osaltaan sekajätteen joukkoon päätyvän jätteen määrää.

Jätteen kiinteistökohtaisen keräyksen investoinnit kohdistuvat ohjelmakaudella pääasiassa käyttöikänsä päähän tulevien jäteastioiden vaihtoihin ja uusille kiinteistöille sekä uusiin palveluihin, kuten monilokerokeräyksen kasvuun, liittyviin jäteastiahankintoihin. Näillä investointihankkeilla varmistetaan, että kaikilla asiakkailla on samantasoiset jäteastiat ja monipuoliset mahdollisuudet jätteiden lajitteluun kiinteistöillä. Lisäksi on varauduttu mm. astiakohtaiseen tunnistamiseen ja täyttöasteseurantaan liittyvään jäteastioiden instrumentointiin. Jäteastioiden instrumentointi mahdollistaa jätedatan paremman hyödyntämisen mm. tyhjennysrytmien suunnittelussa sekä viestinnän ja neuvonnan kohdentamisessa, mikä tukee siten HSY:n tavoitetta vähentää sekajätteen määrää strategiakaudella.

Teemaa tukevat ICT-investoinnit liittyvät mm. itsepalvelulaitteisiin sekä muiden asiakaspalvelua parantavien järjestelmien kehittämiseen.

Ympäristö

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla varmistetaan jätehuollon ympäristölupaehtojen täyttyminen sekä strategian mukainen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja HSY:n energiatehokkuustavoitteet. Ensisijaisesti teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 69 milj. eurolla. Nämä ovat lähinnä käsittelypalvelulähtöisiä investointihankkeita ja kohdistuvat pääasiassa Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen alueelle, mutta myös Seutulan alueelle on tarpeen tehdä teemaan liittyviä investointeja.

Kaatopaikkakaasun keräyksen ja hyödyntämisen osalta ohjelmakaudella on varauduttu investoimaan uusiin kaasumoottoreihin ja kaasun puhdistukseen sekä lisäämään tarvittaessa kaasun varastointikapasiteettia. Lisäksi toteutetaan erilaisia ylläpitosaneerauksia, mm. kaasumoottoreiden saneeraukset, kaasukaivojen ja säätöasemien lämmöneristystyöt ja vuosittaiset kaatopaikkojen pinnan rakenteiden korjaustyöt.

Kaatopaikoilla ja kenttäalueilla muodostuu sekä jätevedenpuhdistamolle johdettavia kaatopaikkavesiä että hulevesiä, jotka kerätään ja johdetaan ympäristölupien mukaisesti jätevedenpuhdistamolle. Puhtaat vedet johdetaan lupaehtojen mukaisesti maastoon. Ohjelmakaudella on varauduttu vesien hallinnan turvaamiseen mm. liittymällä uuteen

Blominmäkeen johtavaan jätevesilinjaan, rakentamalla uusi jätevesiallas sekä pitämään kunnossa nykyiset altaat ja viemärilinjat. Lisäksi parannetaan loppusijoitusalueen jälkihoitoa tukevaa kaatopaikkavesien kierrätysvesijärjestelmää, jossa vesiä palautetaan takaisin kaatopaikalle kostuttamaan jätetäyttöä. Tällä toimenpiteellä lyhennetään kaatopaikan jälkihoitoaikaa.

Suunnitelmakaudella jatketaan kaatopaikkojen viimeistelyä ja rakennetaan niittyjä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Viimeistelyrakentamisen investoinnit perustuvat ympäristölupiin ja niillä estetään mahdollisia kaatopaikkojen hajapäästöjä ja lähiympäristöhaittoja. Ämmässuon vanhan kaatopaikan viimeistelyrakentaminen valmistuu ohjelmakauden aikana, loppusijoitusalueen pintarakenteita toteutetaan tarpeen mukaan.

Jätehuollon vastuulla on jätevoimalan kuonan ja tuhkan käsittely ja loppusijoitus ja hyödyntäminen. Ohjelmakaudella saadaan päätökseen tuhkasolun T1 sulkeminen. Ohjelmakaudella on varauduttu tuhkasolut T2 käyttöön ja sulkemiseen liittyviin investointeihin sekä tuhkasolun T3 rakentamiseen, jos teknistaloudellisesti toimivaa loppusijoittamisen korvaavaa käsittelymenetelmää tai vaihtoehtoa omalle loppusijoittamiselle ei löydetä.

Energiainvestoinnit on suunnattu kohdistumaan Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen energiatehokkuuden ylläpitämiseen ja energiantuotannon kustannustehokkuuden parantamiseen. Suunnitelmakauden alkupuolella on varauduttu investoimaan mm. lämmön talteenottoon kompostointilaitoksen poistoilmasta ja lämpöakkuun. Lisäksi on varauduttu Ämmässuon oman energiantuotannon edelleen vähentyessä korvaaviin uusiin energiatuotantomuotoihin, kuten kaasutukseen ja aurinkoenergiaan.

Kokonaisinvestoinnit ohjelmakaudella 2027–2046

Suunnitelmakauden 2027–2046 kokonaisinvestoinnit ovat n. 329,2 milj. euroa (edellinen investointiohjelma 298,7 milj. euroa). Investointiohjelman taloudellinen kokonaisraami ei ole merkittävästi muuttunut edellisestä investointiohjelmasta. Investointitaso on 20 vuoden ohjelmakaudella lisääntynyt n. 10 %, mikä johtuu pääasiassa jäteastiainvestointien ja ICT-investointien kustannusten tarkentumisesta ohjelmakausien välillä.

Ohjelman pitkän aikajänteen takia on tärkeää huomioida, että hankkeiden kustannusten ja aikataulujen arviointi ohjelmakauden loppupuolella on haastavaa. Jätehuollossa haasteita ennakointiin aiheuttavat mm. jatkuvat muutokset lainsäädännössä. Myöhemmässä vaiheessa on mahdollista selvittää pitkällä aikavälillä, mitä jätehuollon palveluita on kannattavaa hankkia ulkopuolisena palveluhankintana. Investointiohjelma laaditaan kahden vuoden välein, joten arviot tarkentuvat tulevina ohjelmakausina.

Vuosille 2027–2046 suunnitellut vuosittaiset investoinnit:

Vuosi	Yhteensä (milj. euroa)	Edellinen investointiohjelma (milj. euroa)
2025		20,9
2026		16,4
2027	17,5	18,6
2028	17,5	19,2
2029	18,9	12,2
2030	18,1	12,4

2031	18,5	11,6
2032	17,0	14,3
2033	18,7	13,2
2034	18,6	14,1
2035	18,4	15,8
2036	18,2	15,5
2037	16,6	15,0
2038	14,2	13,9
2039	14,4	12,6
2040	14,7	12,8
2041	13,4	14,8
2042	13,9	15,9
2043	13,2	15,2
2044	13,9	14,1
2045	16,3	
2046	17,0	

Investointiohjelman toimeenpano, seuranta ja raportointi

Investointiohjelma on talous- ja toimintasuunnitelman (TTS) valmistelun perusta. Hankkeiden toteuttamispäätökset tehdään tarkemman suunnittelun perusteella ja kaikista hankkeista laaditaan tarvittavat hankesuunnitelmat. Investoinneista tehdään erilliset hankintapäätökset. Talous- ja toimintasuunnitelman toteutumista ja siten myös investointiohjelman toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsausten ja sisäisen raportoinnin yhteydessä. Investointiohjelmaehdotus 2027–2046 on esitetty investointikorikohtaisesti liitteessä.

Talousmalli

Investointiohjelman laatimisen yhteydessä on investointitarpeita tarkasteltu jätehuollon talouden näkökulmasta. Investointiohjelmaa on tarkasteltu ja säädetty valmistelussa määrällisesti ja ajallisesti niin, että on päästy talouden kannalta kestävään tasoon.

Talousmallinnuksessa on arvioitu jätehuollon investointi- ja rahoitustarvetta sekä toiminnan volyymin kehittymistä 20 vuoden aikajänteellä 2027–2046. Mallinnuksen taloudellisena lähtökohtana on käytetty viimeisintä 2025 tilinpäätöstä. Lähtötietoina investointiohjelmassa on käytetty seuraavia parametreja: vuosi-inflaatio keskimäärin 2 %, ulkopuolisen rahoituksen korkotaso keskimäärin 3,2 % ja jäsenkuntalainojen keskimääräinen korkotaso 5,3 %.

Talousmallinnuksessa on arvioitu toiminnan volyymin kehittyminen ja siihen perustuen tulojen ja käyttömenojen ennusteet. Suoritevolyymien muutosennuste perustuu pääosin toiminta-alueen asukasluvun arvioituun kehitykseen ja toimintaympäristön, kuten lainsäädännön muutoksiin. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan pitkällä aikavälillä MAL-väestöennusteen mukaisesti. Väestön kasvuksi on arvioitu noin 1 % vuodessa.

Jätehuollon 20 vuoden investointiohjelman vuosittainen investointitaso 2027–2046 on keskimäärin noin 16,5 milj. euroa painottuen jakson alkupuoliskolle. Yksittäisten investointien ajoitukseen sisältyy pitkän 20 vuoden aikajakson takia epävarmuutta.

Kuljetusmaksujen osalta on käytetty parametrina vuodelle 2027 3 % ja vuodesta 2028 alkaen 2 % inflaation mukaisena muutoksena. Muiden maksujen ja kustannusten osalta on oletuksena käytetty 2 %:n inflaatiota (TSV-jätteen osalta korkeampi). Jätehuollon velkaantuminen on taittunut viime vuosina ja omavaraisuusaste on noussut aiemmasta.

Jätehuollon omavaraisuusaste nousee esitetyllä investointitasolla koko ohjelmakauden ajan. Talousmallin mukaan jätehuolto on velaton vuonna 2039.

Jätehuoltotoiminnan talousmalli on esitetty liitteessä.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää edelleen yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen jätehuollon investointiohjelman 2027–2046.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 20.11.2026
602/06.060.600.6007/2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää hyväksyä jätehuollon investointiohjelman 2027–2046 liitteen mukaisesti.

Päätös

Liitteet

- Jätehuollon investointiohjelma 2027-2046

4
HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029

Hallitus 09.10.2026 § 119

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Talousjohtaja vs. Leena Sutela, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, ja ne on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetointi perustuu toimintavolyymien ja toiminnan muutosten sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutosten arvioihin.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2027 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä.

Vesihuollon ja jätehuollon investointien pohjana on keväällä 2026 laadittu 20 vuoden investointiohjelma.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2027–2029 pyydettiin 31.8.2026 mennessä.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään Strategia 2035:een vuosille 2027–2029, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2026. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin. Strategisten päämäärien toteutumista seurataan mittareiden sekä ohjelmien ja toimenpiteiden raportoinnin avulla.

Strategian 2035 kolme painopistettä ja niitä toteuttavia kehitysteemoja ovat:

- Turvallisuus: Toimintavarmuus, toiminnan jatkuvuus ja resilienssi
- Talous: Talouden tasapaino ja saneerausvelan hallinta

- Vastuullisuus: Ilmastovaikutusten ja sekajätteen määrän vähentäminen

Toiminta

Inflaatio ja korkotaso ovat tasaantuneet, mutta ne vaikuttavat edelleen kuluttajien ostovoimaan ja erityisesti asuntorakentamisen markkinoihin. Toimintaympäristön epävarmuudet ja erityisesti Lähi-idän sotatilanne lisäävät epävarmuutta. Sotatilanteen vaikutukset talouteen syntyvät erityisesti energiamarkkinoiden sekä tuotantoketjujen häiriöiden ja kustannuspaineiden kautta. Lähi-idän konflikti hidastaa Suomen talouden elpymistä.

TTS-kaudella 2027–2029 tilanteen ennakoidaan paranevan, sillä inflaation ennustetaan olevan 2 % tuntumassa lähivuosina. Rakentamisen volyymien ennustaminen on haastavaa. HSY:n vesihuollon asiakasmäärät, käyttömaksutulot sekä kerrosneliömetrit ja perusmaksutulot kuitenkin kasvavat pitkällä aikavälillä toiminta-alueemme laajentuessa ja tiivistyessä, vaikka asukaskohtaisen vedenkulutuksen trendi onkin pitkällä aikavälillä laskeva. Vuonna 2027 verkostoon pumpatun vesimäärän (tuotettu vesimäärä) arvioidaan olevan 94,6 milj. m^3 ja laskutettavan vesimäärän 78,1 milj. m^3. Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 152,5 milj. m^3 vuonna 2027.

Vuonna 2027 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 9,2 milj. jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 375 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä noin 203 000 tonnia. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa käsitellään jätteitä yhteensä noin 249 000 tonnia.

Seutu- ja ympäristötiedon toiminta perustuu jäsenkuntien tarpeisiin ja toiveisiin palveluista ilmastotyössä, ilmansuojelutyössä ja tietoyhteistyössä.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2027 ovat 559,8 milj. euroa eli 29,3 milj. (5,2 %) euroa enemmän vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetointi pohjautuu toimintavolyymien ja toiminnan muutoksiin sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutoksiin.

Laskutetun veden volyymi pienentyi useamman vuoden peräkkäin, kääntyen nousuun vuonna 2024. Vuoden 2025 laskutusvolyymin kasvu oli poikkeuksellisen suuri, sisältäen päivittynyttä tasausta aiempien vuosien kulutuksesta. TTS-kaudella ennustetaan kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2028 4 % ja 2029 3 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain, ja perusmaksuihin esitetään korotuksia talousarviovuodelle 8 % ja suunnitelmavuosille 2028 ja 2029 6 % vuosittain. Korotuksissa inflaatio-olettama on 2 %.

Maksujen reaalikorotusten nousun keskeisin syy on saneerausinvestointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla ja omavaraisuusasteen hallittu parantaminen omistajaohjauksen mukaisesti. Liittymismaksukertymän ennuste on aikaisempaa hieman positiivisempi, mutta rakentamisen suhdanne-ennustaminen on edelleen haastavaa. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan TTS-kaudella 2027–2029 siten, että vuonna 2027 kerrostalojen ja muiden kiinteistötyyppien liittymismaksun korotus on 2 % ja

kerrosalaltaan alle 350 m^2 pientalojen korotus on 7 %. Tavoitteena on TTS-kaudella edelleen kehittää liittymismaksujen kustannusvastaavuutta suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2027 on yhteensä noin 9 milj. euroa.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisäävät erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien pysyessä lähes ennallaan. Hinnoissa on laskettu keskimäärin 2,6 % korotus vuodelle 2027, ja talousarviovuonna tuotot lisääntyvät 2,4 % vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Vuosien 2028 ja 2029 tulokertymän lisäys johtuu lähinnä taksan tarkistamisesta tyhjennyskertojen pysyessä edelleen lähes samalla tasolla.

Seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista katetaan kuntaosuuksilla se osuus, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat 0,8 % HSY:n toimintatuloista. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2026 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä on noin 0,621 milj. euroa. Ylijäämä on kohdistettu vahvan etupainotteisesti siten, että eniten ylijäämää käytetään vuonna 2027.

HSY:n toimintamenot vuonna 2027 ovat 233,1 milj. euroa, mikä on 12,1 milj. (5,5 %) euroa enemmän kuin vuoden 2026 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2027 suurimmat toimintakulujen erät ovat palveluiden ostot (52 %) ja henkilöstökulut (26 %). Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,9 % vuodelle 2027, vuodelle 2028 2,1 % ja vuodelle 2029 2,1 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, suunnittelun lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 % inflaatio-olettamaa.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2027 on 330,2 milj. (59,0 %) euroa, kun sen vuonna 2026 ennustetaan olevan 312,9 milj. (59,0 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2027. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2028 toimintakate paranee ja on 348,9 milj. (60,0 %) euroa ja vuonna 2029 364,9 milj. (60,9 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2027 ovat 86,3 milj. euroa. Korkokuluista 57,8 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 200 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä vuosille 2027–2029. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen laskuun ollen vuonna 2029 82,5 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2027 tilikauden ylijäämä on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen, varausten muutosten ja tuloverojen jälkeen 59,5 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2028 72,8 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2029 85,5 milj. euroa ylijäämäinen.

Investoinnit

Suunnitelmakaudella vesihuollon ja jätehuollon investoinnit pohjautuvat HSY:n keväällä 2026 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2027 investoinnit ovat yhteensä 216,7 milj. euroa, josta 196,9 milj. on vesihuollon investointeja, 17,5 milj. euroa jätehuollon investointeja ja 2,3 milj. euroa muita investointeja.

Vesihuollon investointien on arvioitu olevan investointiohjelman mukaisella tasolla 2027–2029, kokonaismääräraha on noin 200 milj. euroa vuodessa. Suunnitelmakauden aikana käynnistyy monia merkittäviä hankkeita sekä jäsenkaupunkien että HSY:n toimesta.

Merkittävimmistä HSY-lähtöisistä hankkeista voidaan todeta Esplanadin alueen vesihuollon rakentaminen, joka on käynnistynyt vuonna 2025 vesihuoltotunnelin rakentamisella, Vuosaaren aluesaneeraus sekä Söderskog-Lassila vesihuoltotunnelin suunnitteluttamisvaihe. Suunnitelmakaudella jatketaan Viikinmäen jätevedenpuhdistamon haitallisten aineiden poiston ja fosforin poiston tehostamisen esivalmistelua ja toteutetaan Viikinmäki – Viikki -purkutunneliosuuden kahdennus. Verkostosaneerausten volyymia kasvatetaan systemaattisesti ja tavoitteellisesti. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden.

Jäsenkuntien osalta on käynnissä monia merkittäviä hankkeita; Vantaan ratikka ja Helsingin infraohjelma näistä suurimpina. Infraohjelma sisältää kolme erillistä raitiotiehanketta, Länsiratikat, Länsisataman pikaraitiotie ja Viikin-Malmin pikaraitiotien hankkeet, joista ensimmäinen kohdentuu TTS-kaudelle.

Yhtenä merkittävänä HSY-lähtöisenä hankkeena käynnistymässä loppusyksyn 2026 aikana myös Ilmalan vesitorni 2:n toimisto-osien saneeraushanke. Vesitornin saneeraaminen toimistotiloiksi merkitsee myös HSY:n päätoimipisteen siirtymistä Ilmalan torniin. Tämä tapahtunee vuoden 2029–2030 vaihteessa.

Jätehuollossa TTS-kaudella aluepalvelulähtöisillä investoinneilla toteutetaan Sortti-asemien ja Kivikon jätepalvelukeskuksen vuosittaiset korjaus- ja täydennystyöt. Talousarviovuonna laajennetaan Konalan Sortti-asemaa. Suunnitelmakaudella jatketaan uusien Sortti-asemien kaavoitustyötä ja varaudutaan yhden uuden Sortti-aseman toteutukseen. Lisäksi talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella toteutetaan vuosittaiset aluepalveluiden kalustohankinnat.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit kohdistuvat häiriöttömien, turvallisten ja ympäristön kannalta kestävien käsittelyprosessien varmistamiseen, ja merkittävä osa niistä perustuu ympäristölupavelvoitteisiin. Suunnitelmakaudella investoidaan kaatopaikka- ja biokaasujärjestelmiin, vesienhallintaan, kaatopaikkojen viimeistelyyn sekä alueen infrastruktuurin ylläpitoon ja kehittämiseen. Biojätteen käsittelyn ylläpito- ja korjausinvestoinnit jatkuvat, mädätteen maataloushyödyntämiseen liittyvät loppuinvestoinnit toteutetaan ja samalla parannetaan Ekoteollisuuskeskuksen energiatehokkuutta sekä luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi toteutetaan tarvittavat käsittelypalveluiden kalustohankinnat.

Muut investoinnit kohdistuvat kuljetuspalveluihin, tietojärjestelmiin ja maanhankintaan. Talousarviovuonna painopiste on jätteenkeräysvälineiden hankinnassa, uuden Sortti-aseman tontissa sekä jätteenkuljetuksen logistiikkajärjestelmän uudistamisessa.

Jätehuollon investointien suurimmat yksittäiset panostukset vuonna 2027 ovat biojätteen käsittely ja mädätyskaasun hyödyntäminen 4,1 milj. euroa, infrastruktuurin kehittäminen

3,3 milj. euroa ja maahankinnat 1,9 milj. euroa. Kokonaisuutena investoinnit turvaavat palvelutason, ympäristövelvoitteiden toteutumisen ja jätehuollon pitkäjänteisen kehittämisen.

Rahoitus

Vuoden 2026 lopussa perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä pitkäaikaista lainaa yhteensä 990 miljoonaa euroa, joita lyhennetään vuosina 2027–2029 suunnitelman mukaisesti. Lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2026 lopussa ennusteen mukaan noin 802 milj. euroa, mikäli vuoden 2026 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Toiminnan ja investointien rahavirta pysyy positiivisena vuosina 2027–2029. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan täysin nykyisten lainojen lyhennyksiä ja investointeja, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 284 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 403 milj. eurolla, josta 95,8 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 778 milj. euroa. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on edelleen yhtenä merkittävänä painopisteenä. Toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste vahvistuu strategisten tavoitteiden mukaisesti. Omavaraisuusaste oli vuoden 2025 tilinpäätöksessä 27,6 %, ja sen ennustetaan nousevan 31,2 %:iin vuonna 2027 sekä 35 %:iin vuoden 2029 loppuun mennessä.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu syksyllä 2026 tehdyssä henkilöstösuunnitelmassa 2027–2029. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2027 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärä ei nouse, vaan tuleviin muutoksiin vastataan ensisijaisesti tehtävien muutoksilla, ja henkilöstömäärä voi kasvaa vain perustellusta syystä. Vuoden 2027 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 832,4 henkilötyövuotta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2029 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2027 talousarvion puitteissa enintään 115 000 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

-Vesihuollon toimintamenot 134 980 000 euroa,

-Vesihuollon investointimenot (netto) 196 877 000 euroa,

-Jätehuollon toimintamenot 95 944 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 17 535 000 euroa.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 20.11.2026
751/02.020.200.2000/2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2029 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2027 talousarvion puitteissa enintään 115 000 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

-Vesihuollon toimintamenot 134 980 000 euroa,

-Vesihuollon investointimenot (netto) 196 877 000 euroa,

-Jätehuollon toimintamenot 95 944 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 17 535 000 euroa.

Päätös

Liitteet

- Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027-2029

5
HSY:n strategia 2035

Hallitus 09.10.2026 § 122

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Talousjohtaja vs. Leena Sutela, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Strategia 2035 pohjaa kolmelle arvolle: Luotettavasti, turvallisesti, vastuullisesti. Strategian visiona vuoteen 2035 on ”Yhdessä teemme maailman kestävimmän kaupunkiseudun”. Missiona on ”Tuotamme vesi- ja jätehuollon palveluja sekä seudullista tietoa kaikissa olosuhteissa”.

HSY:n strategialuonnoksessa 2035 on kolme painopistettä. Niistä jokaiselle on määritelty kolme kehitysteemaa sekä keinot painopisteen saavuttamiseksi.

Painopiste 1: Turvaamme arjen kaikissa olosuhteissa
Kehitysteemat:
- Toimintavarmuus, toiminnan jatkuvuus, varautuminen ja resilienssi
- Turvallisuuskulttuuri ja -osaaminen
- Tietoturva ja fyysinen turvallisuus

Keinot:
1. Lisäämme toimintavarmuuttamme ja kehitämme jatkuvuudenhallintaa.
2. Tehostamme varautumistamme ja kriisinkestävyyttämme.
3. Vahvistamme turvallisuusosaamistamme ja arjen käytäntöjämme.
4. Parannamme tietoturvallisuuttamme ja fyysistä turvallisuuttamme.
5. Kehitämme turvallisuus- ja varautumisviestintää.

Painopiste 2: Varmistamme pysyvän talouden tasapainon
Kehitysteemat:
- Talouden tasapaino ja saneerausvelan hallinta
- Sujuvat ja tehokkaat prosessit sekä kustannustietoisuuden kulttuuri
- Hankintojen kehittäminen

Keinot:
1. Parannamme tuottojen ja kulujen suhdetta.
2. Varmistamme sujuvat ja tehokkaat prosessit ja palvelut.
3. Tehostamme hankintaprosesseja saavuttaaksemme kustannussäästöjä.
4. Perustamme talouden ja toiminnan johtamisen tietoon.

Painopiste 3: Rakennamme vastuullista tulevaisuutta
Kehitysteemat:
- Ilmastovaikutusten ja syntyvän sekajätteen määrän vähentäminen

- Vastuulliset hankinnat
- Perustehtävissä kehittyminen ja vastuullinen johtaminen

Keinot:

1. Pienennämme ilmastovaikutuksia ja vähennämme syntyvän sekajätteen määrää.
2. Lisäämme hankintojemme vastuullisuutta.
3. Vahvistamme ympäristön ja asukkaiden hyvinvointia.
4. Tuemme asukkaita vastuullisessa elämäntavassa.
5. Kehitymme perustehtävissämme ja johdamme vastuullisesti.

Näiden toteutumista seurataan yhteensä yhdellätoista mittarilla, joille on asetettu tavoitetasot vuosille 2027–2030 sekä 2035.

Lisäksi seurataan strategiaohjelmia (turvallisuus, talous, vastuullisuus) toimenpiteiden toteutumisen kautta.

Lausunnot

Jäsenkaupungeilta pyydettiin lausunnot Strategia 2035 -luonnoksesta, alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2027–2029 sekä investointiohjelmista.

Lausunnot saatiin kaikilta jäsenkaupungeilta.

Jäsenkaupungit ovat pääosin tyytyväisiä strategiaan. Sen katsotaan olevan linjassa omistajaohjaustavoitteiden kanssa ja tukevan omistajakaupunkien tavoitteita.

Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 18.9.2026.

Strategia 2035 on liitteenä.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää edelleen yhtymäkokoukselle

a. hyväksyttäväksi strategian mission, vision ja arvot vuoteen 2035 sekä strategiset painopisteet ja niiden kehitysteemat sekä keinot vuoteen 2035,

b. hyväksyttäväksi strategiset KPI-mittarit ja niiden tavoitetasot vuosille 2027–2030 ja 2035.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 20.11.2026
343/00.01.013.0131/2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää hyväksyä

a. strategian mission, vision ja arvot vuoteen 2035 sekä strategiset painopisteet ja niiden kehitysteemat sekä keinot vuoteen 2035,

b. strategiset KPI-mittarit ja niiden tavoitetasot vuosille 2027–2030 ja 2035.

Päätös

Liitteet

- Strategia 2035

6
Selvityksen antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomuksen johdosta

Hallitus 18.09.2026 § 108

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Lakiasiainjohtaja Miikka Pekkarinen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa yhtymäkokoukselle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Hallitus antaa yhtymäkokoukselle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

HSY:n ulkoista valvontaa koskevat määräykset ovat hallintosäännön 7 luvussa. Hallintosäännön 35 §:n mukaan kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan valmistelusta yhtymäkokoukselle on määräykset hallintosäännön 43 §:ssä. Sen mukaan tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksessa hallitukselle ja yhtymäkokoukselle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

Yhtymäkokous päätti kokouksessaan 29.5.2026 § 8 merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 sekä pyysi hallitusta antamaan yhtymäkokoukselle selvityksensä toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan suositusten perusteella on ryhdytty.

Yhtymäkokoukselle laadittu selvitys on tämän asian liitteenä.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. antaa yhtymäkokoukselle liitteen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan vuotta 2025 koskevan arviointikertomuksen johdosta, sekä

b. ehdottaa yhtymäkokoukselle, että se merkitsee liitteenä esitetyn hallituksen selvityksen tiedoksi.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Yhtymäkokous 20.11.2026

1035/00.01.013.0132/2026

Päätösehdotus

Yhtymäkokous päättää merkitä tiedoksi liitteen mukaisen hallituksen selvityksen tarkastuslautakunnan vuotta 2025 koskevan arviointikertomuksen johdosta.

Päätös

Liitteet

- Liite, selvitys tarkastuslautakunnan vuoden 2025 arviointikertomukseen

7
Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Tarkastuslautakunta 08.09.2026 § 40

Päätösehdotus (pj)

Tarkastuslautakunta käsittelee uuden sidonnaisuusilmoituksen ja hyväksyy sen julkaistavaksi HSY:n verkkosivuilla ja toimittaa tiedoksi yhtymäkokoukselle.

HSY:n lakiasiainjohtaja on käsitellyt ilmoituksen ennakkoon tarkastuslautakunnan 26.9.2025 § 52 antaman valtuutuksen mukaisesti.

Päätös

Tarkastuslautakunta käsitteli ja hyväksyi julkaistavaksi ja edelleen yhtymäkokoukselle tiedoksi toimitettavaksi hallituksen varajäsen Sofia Yli-Pelkosen sidonnaisuusilmoituksen.

Yhtymäkokous 20.11.2026
941/00.01.013.0133/2025

Sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu tarkastuslautakunnan päätöksen mukaisesti HSY:n verkkosivuilla https://www.hsy.fi/hsy/paatoksenteko/.

Päätösehdotus

Yhtymäkokous merkitsee sidonnaisuusilmoituksen tiedoksi.

Päätös

8
Muut asiat

Yhtymäkokous 20.11.2026